

START ♦ BOEKEN ♦ JEUGDBOEKEN ♦ UITGELICHT ♦ EXPO ♦ SWIM 2 BIRDS ♦ MAPPALIBRI

NIEUWE RECENSIES ♦ BESCHOUWINGEN ♦ THEMA'S ♦ AUTEURS & VERTALERS ♦ RECENSIEARCHIEF

CONTACT

Nederlands proza

BOEKEN NR. 1, JANUARI 2018

Martin Michael Driessen: De pelikaan

door Katja Feremans

Een verzonnen stadje aan de Adriatische kust in voormalig Joegoslavië is het toneel van de nieuwe roman van de Nederlandse auteur Martin Michael Driessen (1954). De plek kan bogen op een pittoreske vissershaven, de jaarlijks weerkerende roze pelikanen, een klokkenmuseum én een ingenieuze kabelspoorweg: het hoogteverschil van driehonderd meter tussen het dalstation en de orthodoxe kerk op de heuveltop wordt overwonnen door de dalende wagon met waterballast te verzwaren, waardoor de tweede wagon naar boven wordt getrokken.

Josip Tudjman, machinist, conducteur en loketbediende van de vrijwel in onbruik geraakte kabelspoorbaan, dreigt in een lastig parket te komen door een zet van postbode

Andrej Rubinić. Bij het openmaken van briefomslagen – de postbode hoopt daarmee in het keukentje van zijn souterrainwoning vroeg of laat een kapitalistisch complot te vrijdelen – kreeg Andrej lucht van Josips buitenechtelijke affaire en vatte het plan op om hem daarmee te chanteren.

Andrej had nochtans niets tegen Josip. In wezen ging het hem ook niet om het geld. Hij wilde vooral dat er eindelijk iets gebeurde in zijn leven. Hij vond trouwens niet dat zijn zogenaamd criminele daad verkeerd was: Josip, getrouwd en vader van een mentaal gehandicapte dochter, had tenslotte niets te zoeken bij een andere vrouw. Dat zijn echtgenote niet alleen zwakzinnig, maar ook ziekelijk jaloers was en voortdurend schold en tierde, veranderde daar niets aan.

Wanneer Josip door toeval ontdekt dat Andrej geld steelt uit de post die hij moet rondbrengen, beslist hij op zijn beurt om Andrej af te persen. Zo begint op een dag in april in 1988 hun wederzijdse afhankelijkheid, zonder dat ze dat van elkaar weten. Geen van beiden wordt evenwel veel beter of slechter van het gekonkel, want ze ontfutselen elkaar vergelijkbare bedragen.

Martin Michael Driessen is sterk in het oproepen van zowel beeldende als symbolische passages. Zo'n krachtige scène ontspint zich wanneer Josip en Andrej, die in die jaren van chantage zowaar oppervlakkig met elkaar bevriend geraken, een keer samen gaan nachtvisseren. Vlak bij hun boot ziet Andrej plots griezelige, felgele lichtpunten op en neer deinen. Josip doet de sloep naar de andere kant overhellen waardoor het licht van de carbidlampen zich verplaatst en Andrej merkt dat het om de glimmende kraalogen gaat

Nieuwe recensies

BOEKEN NR. 10, NOVEMBER 2018

Een knipperend ogenblik. Portret van Remco Campert

Mirjam Van Hengel

Het epos van sjeik Bedreddin
Nazim Hikmet

Istanbul, Istanbul
Burhan Sönmez

Nova
Daniël Samkalden

Twee mensen samen
Knud Sønderby

naar overzicht

JEUGDBOEKEN NR. 10, NOVEMBER 2018

Jij begint
Kees Spiering, Alette Straathof (ill.)

Laat een boodschap achter in het zand
Bibi Dumon Tak, Annemarie van Haeringen (ill.)

Liefde en duisternis. Heldenverhalen uit vervlogen tijden
Ed Franck, Anne Westerduin (ill.)

Van twee ridders
Imme Dros, Harrie Geelen

Viktor
Jacques Maes, Lise Braekers

naar overzicht

van pelikanen – vogels die symbool staan voor zelfopoffering en wederopstanding. Hun grote keelzakken deden hem denken aan de beffen van rechters, waardoor het tafereel in zijn geheel hem voorkomt als ‘een tribunaal van drijvende inquisiteurs’.

De inwoners van het stadje torsen zowel het verleden als het heden met zich mee. Het respect voor de Joegoslavische partizanen, die zich onder Tito tijdens de Tweede Wereldoorlog verzetten tegen de Duitse bezetter, is nog altijd wijdverbreid, maar dat neemt niet weg dat aanhangers van de Kroatische nationalistische en antisemitische beweging Ustaša zich eveneens roeren. De Balkanoorlog die eerst slechts op de achtergrond rommelt, bereikt het ingeslapen stadje en neemt bij de kabelspoorbaan een dramatische wending.

Jarenlang leidde Martin Michael Driessen een nomadisch leven als opera- en toneelregisseur, annex literair vertaler. Intussen is hij voltijds schrijver. *De pelikaan* is een parabel waarin hij subtiel speelt met goed en kwaad, maar ook ruimte laat voor humor. Net als in een blijspel dropt hij gericht vooruitwijzingen, waardoor je als lezer een voorsprong hebt op de personages. Tussen Josip en Andrej ontstaat er een bij momenten knullig, maar tegelijk tactisch, bijna sierlijk steekspel – in zijn jonge jaren was Martin Michael Driessen ook nog degenschermmer in de Nederlandse equipe.

Net als in *Rivieren*, het boek waarmee hij in 2016 doorbrak bij het grote publiek en zowel de ECI Literatuurprijs als de ECI Lezersprijs won, stelt hij de weerloosheid van de mens tegenover het noodlot centraal. *De pelikaan* kent echter niet dezelfde duistere, intense tragiek als de verhalen in *Rivieren*, omdat Martin Michael Driessen ditmaal de komische kaart trekt en daarmee het onontkoombare menselijke drama enigszins verdunt.

Martin Michael Driessen: *De pelikaan*, Van Oorschoot, Amsterdam, 2017, pag. 199, ISBN 9789028280489. Distributie Elkedag Boeken

 [deze pagina printen of opslaan](#)

START

Overzicht
Nieuwsbrief

BOEKEN

Nieuwe recensies
Beschouwingen
Thema's
Auteurs & vertalers
Recensiearchief

JEUGDBOEKEN

Nieuwe recensies
Per leeftijd
Beschouwingen
Vakliteratuur
Thema's
Recensiearchief

UITGELICHT

EXPO

SWIM 2 BIRDS

MAPPALIBRI

Missie